

**Прокурор Харківської судової палати,
м. Харків Харківської губернії; м. Сімферополь**

(назва фонду)

Фонд № 1071

Опис 2

(назва опису)

1871–1919 рр.

(крайні дати документів)

ПЕРЕДМОВА

У 1864 р. в Росії було проведено судову реформу. Згідно з нею впроваджувались дві системи судових установ: суди з виборними суддями – мирові судді і з'їзди мирових суддів, та суди з суддями, які призначались – окружні суди й судові палати. Юрисдикція окружних судів охоплювала декілька повітів. До кадрового складу такої установи входив голова, товариш голови та члени суду. До апарату окружного суду входив прокурор з товаришами і канцелярією. У нових судах прокуратура набувала великого значення. Вона здійснювала нагляд за слідством, виступала обвинувачем у суді, стежила за виконанням вироку тощо. Судова палата була остаточною апеляційною інстанцією при розгляді в окружних судах цивільних та кримінальних справ. В апеляційному порядку до судової палати надходили на перегляд з окружних судів тільки ті справи, які вирішувались там без участі присяжних засідателів. Перегляд справ, вирішених судом присяжних, дозволялось проводити лише у касаційному порядку в Сенаті.

Округ судової палати охоплював декілька губерній. Апарат судової палати складався з голови суду, його товаришів і членів суду. Палата мала кримінальний та цивільний департаменти. Крім загальної канцелярії Палати, яку очолював секретар, були також канцелярії і при департаментах.

Харківську судову палату було засновано у 1867 р. Одночасно з нею розпочав свою діяльність і прокурор Харківської судової палати. Компетенція прокурора поширювалась на територію судового округу Харківської судової палати, до якої входили Харківська, Воронежська, Курська, Орловська, Чернігівська (з 1873 – 1880 рр.), частково Катеринославська і Полтавська губернії та Область війська Донського. Штат прокуратури складався з прокурора, товаришів прокурора, секретаря. Прокурор призначався царським указом за поданням міністра юстиції. До судових і судово-адміністративних функцій прокурора належало: порушення кримінального переслідування, нагляд за додержанням процесуальних норм при провадженні слідства, дізнань, підтримання в суді обвинувачення, нагляд за додержанням норм судочинства судовими установами, опротестування й нагляд за виконанням вироків та

рішень суду, утримання арештантів і в'язнів у в'язницях, розгляд їх скарг. Прокурор був повністю незалежним від губернської адміністрації і діяв під наглядом Сенату як верховної касаційної установи, а також міністра юстиції як генерал-прокурора. Йому були підпорядковані прокурори окружних судів. При прокуратурі діяла канцелярія, яку очолював секретар. До її складу входили переписувачі – канцеляристи, кількість яких залежала від обсягу роботи.

Прокурора Харківської судової палати, як установу, було ліквідовано декретом робітничо-селянського уряду України від 19 грудня 1919 р. У роки громадянської війни продовжував функціонувати при всіх урядових режимах (владі більшовицьких органів, УНР, Гетьманської держави П. Скоропадського, Директорії, Добровольчої армії А. Денікіна). У 1920 р. разом з Харківською судовою палатою прокуратура з військами Денікіна переїхала до м. Сімферополя. Остаточою установа припинила свою діяльність у 1920 р. після встановлення радянської влади в Україні.

Фонд 1071, Прокурор Харківської судової палати, надійшов до Центрального державного історичного архіву УРСР (далі – ЦДІА УРСР) з Державного архіву Харківської області у 1961 р. разом з інвентарними описами.

Опис 2 ф. 1071 містить укази, циркуляри Сенату, Міністерства юстиції, справи про смерть через отруєння професора Харківського технологічного інституту І. І. Білянкіна та про вбивство депутата Державної думи від м. Катеринослав доктора О. Л. Караваєва.

У 2016 р. проведено науково-технічне удосконалення описів ф. 1071. У результаті роботи уточнено і перескладено заголовки справ, уточнено крайні дати документів та кількість аркушів у справах. Недіючий опис внесено до опису на правах справи.

Для зручності у заголовках справ і в описах замість повної назви установи-фондоутворювача вживається скорочена назва – Прокурор.

Опис оформлено таким чином: перша графа – номер справи за порядком; друга графа – діловодний номер справи; третя графа – заголовок справи;

четверта графа – крайні дати документів; п'ята графа – кількість аркушів у справі; шоста графа – примітки.

Опис склав В. Й. Кугай

Завідувач сектору відділу довідкового апарату
та обліку документів

О.С. Кузьмук

_____ 2016 р.

Джерела та література

Центральний державний історичний архів України, м. Київ (далі – ЦДАК України). – Ф. 1949, Харківська палата кримінального суду (Слобідсько-українська палата кримінального суду (1801-1867 рр.)). – Оп. 1 / Передмова старшого наукового співробітника Г. В. Путової.

ЦДАК України. – Справа фонду 1071 / передмова старшого наукового співробітника Т. Слюдікової. – 1996 р.

ЦДАК України. – Тематичний покажчик до описів господарчої частини, господарчого відділення і діловодства фонду № 422, Канцелярія київського, подільського і волинського генерал-губернатора / Передмова старшого наукового співробітника О. М. Івахової. – 1976 р.

Ерошкин Н. П. Очерки истории государственных учреждений дореволюционной России. М. 1960. – С. 305-312.

Одеська судова палата (1869–1920) // Історія установ Російської імперії. – К. 1958. – Т. I. – Арк. 149–151.

Список скорочень

губ.	—	губернія
м.	—	місто
пов.	—	повіт
с.	—	село
хут.	—	хутір
ч.	—	частина

№№ з/п	Діло-водний номер	Заголовок справи	Крайні дати	Кіл-сть арк.	Примітки
1		Касаційні скарги прокуратур Курського, Воронежського, Полтавського окружних судів та інших установ до Сенату, копії яких надіслані прокурору Харківської судової палати, щодо судових рішень стосовно різних осіб	31 січня – 16 грудня 1871 р.	77	
2		Справа про обвинувачення городского пристава м. Ізюм Харківської губ. Кгаєвського у неналежному виконанні службових обов'язків	19 квітня – 3 листопада 1876 р.	17	
3		Справа про збір показань свідків про “бывшого воспитанника” Бруевича, обвинувачуваного у революційній пропаганді	28 травня 1876 р.	14	
4		Звіт прокурора Харківського окружного суду за 1879 р.	14 березня 1879 р. – 23 січня 1880 р.	36	
5		Справа про селянські заворушення у с. Афанасьєвське Коротоякського пов. Воронежської губ. через земельні суперечки	29 липня 1880 р. – 15 червня 1882 р.	55	
6		Скарги мешканців Курської губ. щодо порядку ведення кримінальних справ за їх участю та супровідні документи місцевих судових установ	29 вересня – 30 грудня 1889 р.	67	
7		Справа про обвинувачення членів Харківського комітету російської соціал-демократичної робітничої партії у революційній діяльності	серпень 1905 р. – 15 грудня 1906 р.	325	
8		Справа про вбивство у м. Катеринослав депутата Державної думи Каравасєва О. Л.	березень 1908 р. – 9 квітня 1917 р.	397	
9		Циркуляри Прокурора, листування з прокурорами окружних судів округу Харківської судової палати з приводу скарг в'язнів, відряджень, нагляду за веденням слідства тощо	15 квітня 1909 р. – 30 листопада 1917 р.	90	
10		Листування з прокурором Катеринославського окружного суду та Харківською судовою палатою про причини невиконання вироку	26 січня 1910 р. – 5 листопада	27	

№.№ з/п	Діло- водний номер	Заголовок справи	Крайні дати	Кіл-сть арк.	Примітки
		палати щодо мешканця Слов'яносербського пов. Катеринославської губ. Клименка О. О. (Клименто)	1919 р.		
11		Указ Сенату Орловському окружному суду про відхилення касаційної скарги захисника підсудних Подрезова М., Корольова М. та Рижєва З. і залишення у силі рішення присяжних засідателів суду	12 червня 1913 р.	1	
12		Справа про обвинувачення голови Лубенського окружного суду Покровського у неетичній поведінці	17 вересня 1914 р. – 4 лютого 1917 р.	62	
13		Справа про обвинувачення наглядача будівель Харківського технологічного інституту Мороза Є. та міщанки Совровської (Своровської) М. у вбивстві професора Білянкіна І. І.	9 січня 1913 р. – 26 лютого 1917 р.	73	
14		Справа про обвинувачення наглядача будівель Харківського технологічного інституту Мороза Є. та міщанки Совровської (Своровської) М. у вбивстві професора Білянкіна І. І. Ч. I	7 січня – 1 лютого 1913 р.	108	
15		Справа про обвинувачення наглядача будівель Харківського технологічного інституту Мороза Є. та міщанки Совровської (Своровської) М. у вбивстві професора Білянкіна І. І. Ч. II	2–27 лютого 1913 р.	92	
16		Справа про обвинувачення наглядача будівель Харківського технологічного інституту Мороза Є. та міщанки Совровської (Своровської) М. у вбивстві професора Білянкіна І. І. Ч. III	1–23 березня 1913 р.	102	
17		Справа про обвинувачення наглядача будівель Харківського технологічного інституту Мороза Є. та міщанки Совровської (Своровської) М. у вбивстві професора Білянкіна І. І. Ч. IV	27 березня – 29 квітня 1913 р.	129	
18		Справа про обвинувачення наглядача будівель Харківського технологічного інституту Мороза Є. та міщанки Совровської	1–30 травня 1913 р.	136	

№№ з/п	Діло-водний номер	Заголовок справи	Крайні дати	Кіл-сть арк.	Примітки
		(Своровської) М. у вбивстві професора Білянкіна І. І. Ч. V			
19		Справа про обвинувачення наглядача будівель Харківського технологічного інституту Мороза Є. та міщанки Совровської (Своровської) М. у вбивстві професора Білянкіна І. І. Ч. VI	5 червня – 20 жовтня 1913 р.	108	
20		Справа про обвинувачення наглядача будівель Харківського технологічного інституту Мороза Є. та міщанки Совровської (Своровської) М. у вбивстві професора Білянкіна І. І. Ч. VII	17 жовтня 1913 р. – 5 лютого 1914 р.	105	
21		Справа про обвинувачення наглядача будівель Харківського технологічного інституту Мороза Є. та міщанки Совровської (Своровської) М. у вбивстві професора Білянкіна І. І. Ч. VIII	9 січня 1913 р. – 15 січня 1914 р.	97	
22		Справа про обвинувачення наглядача будівель Харківського технологічного інституту Мороза Є. та міщанки Совровської (Своровської) М. у вбивстві професора Білянкіна І. І. Ч. IX	1 лютого – 8 березня 1914 р.	98	
23		Недіючий опис, складений у 1955 р.		5	